

Odbor za imenovanje naselja, ulica i trgova

Gradska skupština Grada Zagreba

Ulica sv. Ćirila i Metoda 5

Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA	
GRAD ZAGREB	
251-01 STRUČNA SLUŽBA GRADSKJE SKUPŠTINE	
Primijeno:	23-11-2021
Klasifik. oznaka	Org. jed.
015-08/21-001/31	
Uredben. broj	Pri. Vrij.
0-21-1	

Poštovane članice i članovi Odbora za imenovanje naselja, ulica i trgova,
poštovana predsjednice Borić,

kako bismo trajno pamtili i nikada ne potisnuli istinu o smrti Madine Hussiny, polažući nadu u društvenu pravdu, s odvažnošću i povjerenjem vam upućujemo dokument naslovljen *Pravda za Madinu, pravda za djevojčice na hrvatsko-bosanskoj granici!* kojim na četvrtu godišnjicu smrti djevojčice Madine Hussiny Odboru predlažemo uvrštavanje njezina imena u Fond imena.

Zagreb grad-utočište

Osobe za kontakt:

selma banich, zagrebsanctuarycity@gmail.com

Marijana Hamersšak, zagrebsanctuarycity@gmail.com

Zagreb, 23. studenog 2021.

Pravda za Madinu, pravda za djevojčice na hrvatsko-bosanskoj granici!

Madina bi danas imala deset godina. Pisala bi domaće zadaće, igrala se sa sestrama i drugom djecom iz ulice, maštala o tome što želi postati kad poraste. Bila bi nasmijano dijete, a ne tragičan simbol pobune protiv društvene nepravde.

Da je poživjela, da je one mučne, sablasne noći umjesto na tračnice prema Šidu mogla krenuti prema vozilu hrvatske granične policije, da je još te noći mogla zaspiti na jastuku, uz majku i braću, u prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu, ovaj bi svijet bio podnošljivije mjesto. Svijet bi svijetlio i za Madinu.

Mrtva je. Ništa i nitko to ne može promijeniti.

Smrt uslijed progona, uslijed pušbeka, u naletu vlaka, duga je i polagana smrt puna neizvjesnosti, straha, očaja, umora i poniženja. Njezina smrt nije izoliran, sporadičan događaj ili nesretan slučaj, kako zločine hrvatske policije na granicama opravdavaju MUP i druge državne institucije, već dio široke sustavne prakse koju toleriraju i odobravaju naše vlade, vlade država članica Europske unije i Europska komisija.

Zbog pušbekova, prakse odbijanja pružanja utočišta onima koji ga trebaju, Madine više nema. Nitko i ništa to ne može popraviti.

Da je preživjela brutalnost europskog graničnog režima i okrutnost hrvatske policije u režimskoj službi, da je te jezive, gluhe noći umjesto na prugu prema Srbiji mogla krenuti u zagrljaj svojoj majci, prema školskoj učionici, prema žamoru dječjeg igrališta, prema svojoj prvoj simpatiji - da je danas tu sa nama, možda bi svim srcem govorila o drugim djevojčicama iz Afganistana, i njihovim obiteljima, koje su ostale zaglavljene u improviziranim skloništima na samom rubu Europske unije, u ovom trenutku posebno uz hrvatsko-bosansku granicu.

Osnažene presudom Europskog suda za ljudska prava koji je presudio u korist obitelji Hussiny, na četvrtu godišnjicu smrti malene heroine Madine, djevojčice iz Afganistana koja je svoj posljednji udah ispuстила pod naletom vlaka zbog postupanja hrvatske policije na hrvatsko-srpskoj granici, tražimo:

1. **Da u ime društvene pravde, kako bismo svi trajno pamtili i nikada ne potisnuli istinu o smrti Madine Hussiny, Odbor za imenovanje naselja, ulica i trgova uvrsti njezino ime u Fond imena te da u dijalogu s Inicijativom za preimenovanje Trga Republike Hrvatske u Trg Madine Hussiny predloži Skupštini Grada Zagreba imenovanje ulice, trga ili neke druge javne površine njezinim imenom.**
2. **Da Grad Zagreb u dijalogu s Vladom Republike Hrvatske obiteljima iz Afganistana koje se trenutno nalaze u Velikoj Kladuši, u neposrednoj blizini granice sa Hrvatskom, odnosno Europskom unijom, pruži sigurno i dostojanstveno utočište.**

U Velikoj Kladuši trenutno je zaglavljeno između 200 i 300 ljudi iz Afganistana, obitelji s djecom. Tamo su zaglavljene male Madine. One borave u improviziranim skloništima bez struje, vode i hrane, na močvarnom tlu. S prvim snijegom i padom temperature ispod nule, ondje neće moći ostati.

Ove obitelji nisu dobile sigurno utočište u Grčkoj, niti zemljama regije, a u Bosni i Hercegovini nemaju pristup azilu niti mogućnost dostojanstvenog boravka. Ove obitelji opetovano su protjerivane iz Hrvatske, baš kao i malena Madina i njezina obitelj. A natrag u Afganistan se ne mogu vratiti. Nije mogla niti Madina. Stoga pozivamo Grad Zagreb i Vladu Republike Hrvatske da hitno, prije prvog snijega, obiteljima pruži utočište i zaštitu.

Bez pravde za djevojčice koje se danas nalaze na granici Hrvatske i Bosne i Hercegovine, nema niti pravde za Madinu Hussiny!

Potpisnice:

Zagreb grad-utočište

Inicijativa za preimenovanje Trga Republike Hrvatske u Trg Madine Hussiny

Inicijativa Dobrodošli

Republika Hrvatska
Grad Zagreb
Gradska skupština Grada Zagreba
Odbor za imenovanje naselja, ulica i trgova

Predmet: Prijedlog imena **MADINA HUSSINY** za uvrštenje u Fond imena

PODACI O PREDLAGAČU:

Ime ili naziv:

Zagreb grad-utočište

Inicijativa za preimenovanje Trga Republike Hrvatske u Trg Madine Hussiny

Inicijativa Dobrodošli

Adresa: Trpimirova 15, 10 000 Zagreb

Mobitel: 091 547 10 33

E-mail: zagrebsanctuarycity@gmail.com

PRIJEDLOG IMENA:

Ime ili naziv: **MADINA HUSSINY**

Po čemu je osoba ili pojam značajno za imenovanje:

Žrtva policijskog progona, simbol borbe za svijet bez granica.

Kratak životopis:

Kako je to sažela Aleksandra, volonterka u izbjegličkom kampu u Sofiji u kojem je 2016. godine sa svojom brojnom obitelji nekoliko mjeseci živjela i Madina Hussiny (Hosseini, Husseni), djevojčica iz Afganistana koja je imala pet, najviše šest godina kad ju je hrvatska policija u noći protjerala u smrt na željezničku prugu: *Životopis nekog tko nije ni živio, ustvari se ni ne može napisati.* Postaje životnog puta, intimne i društveno priznate borbe i postignuća, dakle, sve ono što čini tkivo životopisa u klasičnom smislu, ustvari su privilegij onih koji su imali priliku živjeti, odrasti, ostarjeti. Madina tu priliku nije imala. Madina je, ponovimo, imala pet, najviše šest godina kada je poginula na hrvatsko-srpskoj granici.

Iz stripa Madina Ene Jurov (2020)

Životopis koji slijedi dotiče se samo posljednjih postaja Madinina puta od Afganistana, preko Irana i Turske prema Europi. Osim o događajima u noći u kojoj je tragično stradala, u njemu se govori o utiscima koje je ostavila na socijalne radnice, zaposlenike i volonterke u kampovima na rubovima Europske unije. U životopisu se sažimaju informacije poznate iz medija, sudskih presuda i izvještaja, kao i intervju s humanitarnim radnicama i volonterkama koje je Madina upoznala u Bugarskoj i Srbiji, u objektima za kolektivni smještaj u kojima, riječima iz intervjuja, posteljina može biti luksuz, a rasporeni namještaj standard.

Oni se Madine sjećaju kao sitne, baš sitne, male, onako s velikom glavicom i krupnim, radoznalim očima koje su bile nešto posebno. Bila je jako lijepa, baš slatka, onako malo oblija u licu, bucmasta i s velikim osmijehom i divnim očima. Imala je tu kovrčavu, jako kovrčavu kosu, baš crnu i baš gustu, i ten onako tamniji, maslinast, i šerpa frizuru, koja je onda polako izrasla. Imala je i poseban, sladak glas, nalik glasu skroz malog djeteta koje još ne izgovara dobro sve riječi. Bila je izrazito vesela djevojčica koja je zračila vedrinom. Ona, kako je to sažela Jovana koja ju je upoznala u kampu u Bogovađi u Srbiji, kao da je neku radost nosila. Isticala se tom nekom radošću, a samim svojim bivanjem u sobi mijenjala je atmosferu. Aleksandri se stoga posebno usjeklo u pamćenje koliko je Madina bila razočarana i nesretna kada nije mogla ići na izlet s drugom djecom iz kampa jer je bila premala, a Silviji i Francesci, koje su je svakodnevno vidale u kampu u Bogovađi, koliko je bila ponosna i sretna zbog mačića koje je pronašla i koliko je bila tužna i nezadovoljna kad ih nije mogla zadržati.

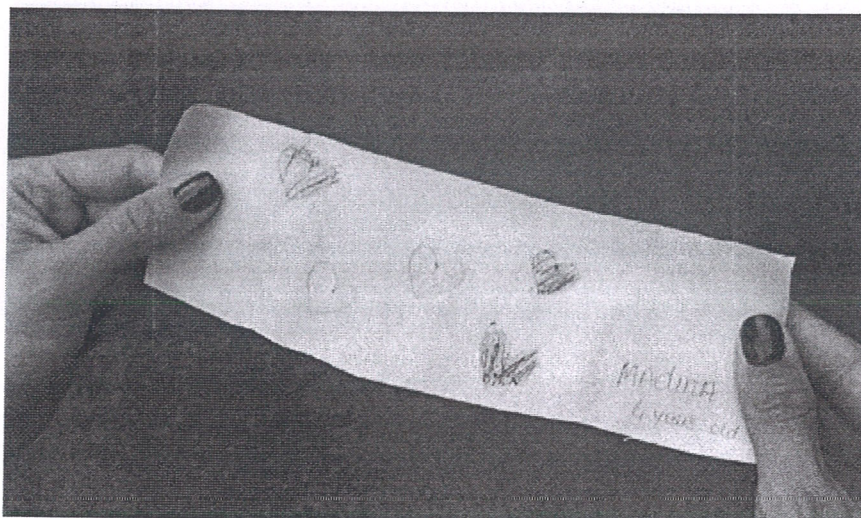
Aleksandra, donekle Slivia i Francesca, Madinu pamte kao nerazdvojnu od njezine malo starije sestre s kojom su je svi često i miješali, jer njih dvije još su i ličile, s istom bojom kose, istom frizurom, slične visine i građe. Andrijana koja je povremeno dolazila u kamp u Bogovađi, Madinu također pamti u društvu mlađeg brata na kojeg je isto dosta ličila, a tu su bili i po godinama nešto. Sjeća se kako ga ona vodi za ruku i imitira onako kako odrasli čuvaju decu, pa ga kao uhvati za ruku, pa kao priča, kao da ga nešto upozorava, tačno grdi. Madina je, prema sjećanjima, stalno bila u grupi druge dece slične dobi s kojima je, riječima Jovane, bazala, švrčkala po kampu. Ponekad je znala s njima posjeti ispred vrata učionica ili na prozorima, iščekujući dolazak volontera koje su u kampu u Sofiji dozivali riječima: Teacher! Teacher! ili We are here! We want to go to medresa, medresa! U Bogovađi su im znali dovikivati i: Caritas! Caritas! prema natpisima koje su volonteri nosili na majicama. Silvia u šali poentira da je Madina bila najgore dijete od sve djece tamo, od svih malih vragova, kako ih je zvala. I nastavlja: Bila je nemoguća i nepodnošljiva. Nije poštivala nijedno pravilo, jer je ona kao jako mala i jako slatka, pa se onda podrazumijeva da može raditi sve što poželi. Ukratko, Madina je bila vrlo aktivna, nemirna, hiperaktivna, stalno je trčala i skakala, bila je općenito oduševljena fizičkim kontaktom, spremna i na fizičke obračune s drugom djecom.

Uvijek je željela sudjelovati u svemu, u svim aktivnostima u kampu. Tako je uz malo bugarskog i srpskog naučila i engleski koji je, kako je to sažela Francesca, mogla pratiti, ali ga naravno nije najbolje govorila. Francesca se sjeća: Kako priča sa nama, neki dečji engleski, ali engleski. Nakon jedne takve aktivnosti u kampu u Bogovađi nastala je poznata fotografija na kojoj Madina plazi jezik, rastežući ruke pred kamerom. Fotografirala ju je Silvia jednog sunčanog, ljetnog dana. Madina je na njoj odjevena u svoju crnu Star Wars majicu kratkih rukava. Fotografija je snimljena nakon radionice crtanja s vodenim bojama na kojoj je bilo dosta dece. Francesca se prisjeća kako ih je sve vodila da peru ruke u prizemlju, tamo je bilo neko zajedničko kupatilo i wc. Naprosto svi su se bili umazali i znam da je to fotkano u trenutku kada su svi zajedno izašli iz tog wc-a. Madina je, pamti Silvija, istrčala, zajedno s još dvoje djece s kojima je uvijek bila u ekipi, kao, recimo, i onda kada je našla mačiće.

Madina Hussiny. Bogovađa, ljeto 2017. Foto: Silvia Maraone

Madina se u kampu u Sofiji s drugom djecom svoje dobi svakodnevno družila i u učionici punoj djece, i buke. Obično je bilo dvadesetak djece, a Margarita i Katerina se sjećaju da je Madina posebno voljela kutić za odijevanje, gdje se preodijevala u princezu. Aleksandra se također sjeća Madine u tom kutiću, u jednoj jako velikoj haljini za princeze. Nije bila za njenu dob. Bila je jako velika. Jedva je hodala u njoj. Uvlačila joj se pod noge, ali ona je bila vesela i samo je govorila: *Teacher, teacher*. Sjeća se i da je Madina voljela lutke. I čitanje. Bila je tamo ta jedna knjiga, Shark in the Park britanskog pisca za djecu Nicka Sharatta, koju je Aleksandra svaki dan čitala djeci, a ona su obožavala ponavljati za njom. Madina ju je, također, voljela slušati kako čita tu knjigu i ponavljati za njom. U učionici se igralo, crtalo, pjevalo. Vjerojatno je upravo u toj učionici Madina nacrtala i raznobojna srca na poruci za bugarske građane koje su Margarita i drugi volonteri dijelili u Sofiji povodom Svjetskog dana izbjeglica 2016. godine.

Poruka Madine Hussiny, kampanja za Svjetski dan izbjeglica, Sofija, ljeto 2016. Foto: autor nepoznat. Arhiva Refugee project

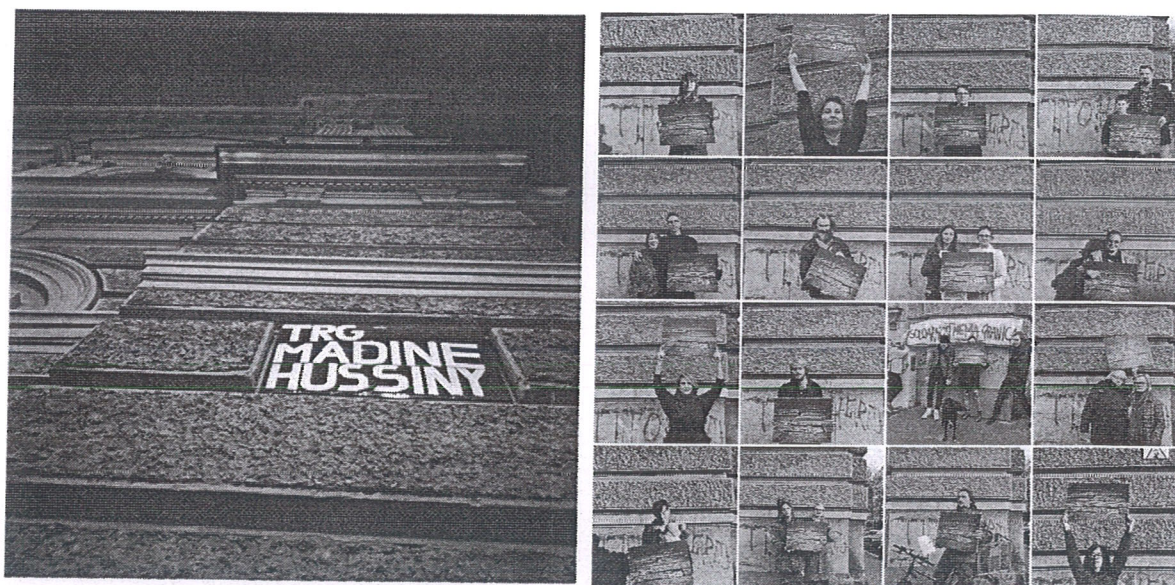
Aleksandra se sjeća Madine u ljubičastoj jakni koja joj je bila velika, prevelika za nju, uvijek raskopčana. Ona je stalno trčala s tom uvijek otvorenom jaknom. Na fotografijama koje se izmjenjuju na početku videa o uređenju kampa u Sofiji, oko prve minute vidi se i Madina, upravo u toj jakni. Na posljednjoj od njih vidi se Madina s kapuljačom na glavi i velikim šalom oko vrata. Vidimo je baš onakvu kakvu su je u intervjuima opisivali: sitnu, širom otvorenih očiju punih pitanja. Jovana koja je povremeno dolazila u Bogovađu, Madinu također pamti u ciklama kaputiću i općenito u tim nekim bojama koje je nosila. Ona, međutim, pamti da je u tom istom kaputiću, jaknici bilo i Madinino mrtvo telo kada su ga samo tako, toliko jezivo, surovo vratili roditeljima. Doista, kada je Francesca poslednji put videla Madinu, a bilo je to u kampu u Beogradu gdje se obitelj spremala na gejm, Madina je bila u toj rozi jakni, kao na toj fotografiji koja se nekada vidi na internetu. Mislim da je to možda i njena poslednja fotografija, zaključuje Francesca.

Madina Hussiny, Srbija, zima 2017. Foto: autor nepoznat

Madina je na gejm otišla 21. studenog 2017. godine s majkom i petero svoje braće i sestara. Sat vremena nakon što su u poslijepodnevним satima krišom prešli granicu između Srbije i Hrvatske, presreli su ih policajci. Madinina majka je, kako navodi u pritužbi koju je uputila pučkoj pravobraniteljici putem Liječnika bez granica, od policajaca zatražila azil za sebe i svoju malodobnu djecu. Međutim, oni su joj rekli da se moraju vratiti u Srbiju. Rekli su im da ponovo dođu u Hrvatsku sljedeći mjesec. Majka je nato počela preklinjati policajce da im dopuste da barem prenoće u Hrvatskoj, jer djeca su bila iscrpljena, no oni se nisu obazirali na njezine molbe. Nakon nekog vremena stiglo je i policijsko vozilo koje ih je odvezlo do granice, do mjesta uz željezničku prugu kod Tovarnika koje je tada već bilo poznato kao mjesto na koje hrvatska policija dovodi ljude koje protjeruje u Srbiju. Tamo su im policajci naredili da se vrate u Srbiju, da idu do Šida prateći željezničku prugu. Nedugo zatim naišao je vlak koji je oborio Madinu. Liječnica Hitne pomoći koja je pristigla na Željeznički kolodvor u Tovarniku, gdje su policajci nakon nesreće doveli Madinu, nije preostalo ništa drugo nego da u dvadeset i jedan sat i deset minuta proglasi Madininu smrt. Madinino tijelo zadržano je u Hrvatskoj, dok je obitelj iste noći protjerana u Srbiju. Tijelo je naknadno izručeno u Srbiju i predano obitelji. Madina je pokopana u Šidu, gdje i danas počiva.

Odgovornost za Madininu smrt istraživala se u okviru ispitnih postupaka pučke pravobraniteljice, istrage državnog odvjetništva, na Općinskom sudu u Vukovaru, Županijskom sudu u Osijeku, Ustavnom sudu Republike Hrvatske te, konačno, i na Europskom sudu za ljudska prava. Pravda za Madinu, međutim, do danas nije zadovoljena. Krivci za njezinu smrt nisu utvrđeni, ni kažnjeni. Madina je u međuvremenu postala simbol stradanja na migrantskim putevima koji vode kroz Hrvatsku i zemlje okružja, simbol smrti na granicama, ali i otpora politikama koje podrazumijevaju i proizvode takve smrti. Prva obljetnica Madinine smrti u Zagrebu je obilježena akcijom preimenovanja Trga Republike Hrvatske u Trg Madine Hussiny. Tom akcijom i kontramemorijalizacijskim akcijama koje su uslijedile u sljedećim godinama tražilo se preuzimanje odgovornosti za Madininu smrt i za sve progonjene i umrle na granicama i u ime granica. Imenovanjem se zahtijevala, kako je pisalo u letcima, trenutna odgovornost za počinjeno, za nepovratno izgubljen život i sustav koji proizvodi takve smrti. Na treću godišnjicu Madinine smrti na Trga žrtava fašizma u Zagrebu izložen je jumbo-strip Madina Ene Jurov, dok je na četvrtu godišnjicu Inicijativa Zagreb grad-utočište podnijela zahtjev Gradskom poglavarstvu i Odboru za imenovanje naselja, ulica i trgova Skupštine Grada Zagreba da se ime Madine Hussiny uvrsti u Fond imena iz kojeg se imenuju javne površine za područje Grada Zagreba. Ovaj je životopis dio je fromalizacije tog zahtjeva.

Preimenovanje Trga Republike Hrvatske u Trg Madine Hussiny (lijevo) i Pravda za Madinu (desno), obilježavanje prve i druge obljetnice smrti Madine Hussiny, Trg Republike Hrvatske, Zagreb, 21. 11. 2018. i 21. 11. 2019. Foto: Inicijativa za imenovanje Trga Madine Hussiny

Mjesto: Zagreb, 2022. godine

Potpis predlagača:

